

**Табела 5.1** Спецификација предмета на студијском програму докторских студија

<b>Назив предмета: Град и грађани Дизајн партиципативних и колаборативних пракси</b>
<b>Наставник: доцент др Данијела Миловановић Родић</b>
<b>Статус предмета: изборни</b>
<b>Број ЕСПБ: 8</b>
<b>Услов: уписан текући семестар</b>
<b>Циљ предмета</b> Циљ предмета је упознавање са различитим филозофским полазиштима, теоријским поставкама и модалитетатима пракси /професионалног деловања у оквиру комуникативно-колаборативне парадигме.
<b>Исход предмета</b> Овладавање сазнањима и вештинама неопходним за дизајн партиципативних и колаборативних пракси, чији се методолошки поступци, методе и технике коципирају у складу са разумевањем да (а) представљају „разраду“ теоријске поставке и вредносног полазишта до нивоа који је употребљив у пракси, (б) морају бити примерени конкретном простору, времену, развојном, институционалном и управљачком контексту, те да (ц) њихова рутинска и шаблонизована примена без дубљег разумевања значења и филозофије на којој су засновани доводи до псеудо-партиципативних и псеудо-колаборативних процеса.
<b>Садржај предмета</b>  <u>Теоријска настава:</u> У оквиру теоријске наставе се појам града и грађанина повезују и тумаче у односу на основне појмове, ако што су држава, владавина права, јавна сфера, демократија, институције, јавни и приватни интерес, индивидуалне и колективне аутономије и грађанске иницијативе, односно у односу на концепте цивилног друштва и одрживог развоја на којима се базира право на, али и обавезност обезбеђења учешћа "свих којих се тиче" у процесима обликовања, планирања и одлучивања о развоју града. У наставку се даје преглед различитих теорија и њихових улога у конструкцији, интерпретацији и употреби значења у оквиру комуникативно-колаборативне парадигме (позитивизам, пост-позитивизам и интерпретативни/рефлексивни модернизам, структурална теорија, теорија комуникативне рационалности, теорија комуникативне акције, теорија комуникације, теорија делиберативне демократије, институционална теорија, теорија комуникативног планирања) и различитих типова партиципативних и колаборативних пракси. Посебно се тумаче се и дискутују појмови од значаја за дизајн пракси, као што су: конфликт, моћ, интереси, однос знања и вредности, институције и институционални аранжмани, критеријуми за вредновање остварених резултата и квалитета процеса.  <u>Практична настава:</u> Практична настава је орјентисана ка подршци истраживачког рада студената: раде критичку анализу примењених методолошких поступака, метода и техника конкретних пракси у процесима обликовања, планирања и одлучивања о развоју града по њиховом избору са фокусом на: (а) дубинској интегралној анализи и разумевању развојног контекста праксе, (б) анализи процеса и идентификацији учесника и модалитета и видова њихове сарадње, (ц) оцени ефеката – квалитета процесног и продуктног резултата, (д) тумачењу међусобних повезаности / условљености (а), (б) и (ц).  <i>Предавања и вежбе у складу са тематским јединицама курикулума</i> <b>Препоручена литература</b>  Allmendinger, P.; Tewdwr-Jones, M. (2002). The Communicative Turn in Urban Planning: Unravelling Paradigmatic, Imperialistic and Moralistic Dimensions, Space & Polity, Vol. 6, No. 1, 5–24, Carfax Publishing, Taylor and Francis Group Allmendinger, P. (2002). Towards a Post Positivist Typology of Planning Theory, Planning Theory, Vol. 1 (1): 77-99, SAGE Publications, London, Thousand Oaks, CA and New Delhi Bajić Brković, M. (2000). Ogledi o planiranju, Arhitektonski fakultet, Beograd Begović, B; Lazarević Bajec, N.; Stojanović, B.; Vasić, Z.; Raičević, B.; Hiber, D. (2002). Principi modernog upravljanja lokalnom zajednicom, CLDS, Beograd Bognar, B. (2008). Stvaralački pristup znanosti, Metodčki ogledi, 15, 1, 11–30 Innes, J., Booher, D.E. (2010). Planning With Complexity: A Introduction to Collaborative Rationality for Public Policy, Taylor & Francis Buitelaar, E., Lagendijk, A., Jacobs, W. (2007). A theory of institutional change: Illustrated by Dutch city-provinces and Dutch land policy, Environment and planning A 39(4) 891-908 Dimitrijević, V.; Paunović, M. (1997). Ljudska prava, Beogradski centar za ljudska prava, Beograd Fainstein, S., Campbell, S. (eds.) (2003, 1st pub.1996). Readings in Urban Theory. Wiley-Blackwell, Oxford and Malden, Massachusetts

Flyvbjerg, B.; Richardson, T. (2002). Planning and Foucault: In Search of the Dark Side of Planning Theory, In Allmendinger, P. & Tewdwr-Jones, M. eds., Planning Futures: New Directions for Planning Theory, London and New York: Routledge, pp 44-62.

Forester, J. (1987). Planning in the Face of Conflict, u Le Gates, R.T, Stout, F. (eds.) (2003, First edition published in 1996): The City Reader. Routledge, London and New York

Friedmann, J. (2000). The Good City: In Defense of Utopian Thinking, International Journal of Urban & Regional Research, Jun2000, Vol. 24 Issue 2, p460, 13p;

Giddens, A. (1984). The Constitution of Society: Outline of Theory of Structuration", Cambridge: Polity Press

Habermas, J. (1984). The Theory of Communicative Action. Boston, MA: Beacon Press.

Healey, P. (1997). Making Better Places. The Planning Project in the Twenty-First Century. Red Globe Press.

Healey, P. (1997). Collaborative Planning, London, Macmillian

Margerum, D.R. (2002). Evaluating Collaborative planning: Implications from an Empirical Analysis of Growth Management, APA Journal, Spring 2002, Vol 68, No2

Milovanović Rodić, D. (2015). Local Development Strategies Without Strategic Thinking: Lost In Between Politicians' Games, Administrations' Rigidity And Planner's Depression. *SAJ - Serbian Architectural Journal*. Vol.7. No.3, 2016, University of Belgrade, Faculty of Architecture, 3, 7, 1821-3952, pp. 381-400.

Миловановић Родић, Д. (2013). Редифинисање модела учешћа грађана у урбанистичком планирању Србије у складу са комуникативно-колаборативном парадигмом. Одбрањена докторска дисертација. Универзитет у Београду Архитектонски факултет.

Миловановић Родић, Д. (2007). Град договора. У Ђокић, В., Милић, В. (ур). Престоница Београд. Београд: Архитектонски факултет

Миловановић Родић, Д. (2005). Унапређење учешћа грађана у урбанистичком планирању уз подршку информационих и комуникационих технологија Одбрањена магистарска теза. Универзитет у Београду Архитектонски факултет.

Petovar, K. (2003). Urbana sociologija: naši gradovi između države i građanina, AF, GF Univerziteta u Beogradu, IAUS, Beograd

Vujošević, M. (2002). Novije promene u teoriji i praksi planiranja na zapadu i njihove pouke za planiranje u Srbiji i Jugoslaviji, IAUS, Beograd

Број часова активне наставе 2 (1+1)	Теоријска настава: 1	Практична настава: 1
--	-------------------------	-------------------------

#### Методe извођења наставе

Менторски рад, предавања, презентације, испит.

#### Оцена знања (максимални број поена 100)

Континуитет и активност у настави: 10 поена

Квалитет истраживања у току семестра: 2x15 = укупно 30 поена

Семинарски рад (испит): укупно 60 поена

Начин провере знања: презентација налаза истраживања у току активне наставе и завршни семинарски рад